

SMR:s riktlinjer för bidrag till praktikantinsatser

Sida är huvudansvarig för praktikantverksamheten men har överlåtit handläggningen av ramorganisationernas och näringslivsorganisationernas ansökningar till Universitets och Högskolerådet (UHR), Internationella avdelningen. SMR ansvarar för kontakten med dem. En gemensam ansökan och rapport utifrån medlemsorganisationernas separata ansökningar och rapporter skickas av SMR till UHR.

Övergripande målsättning för praktikantprogrammet är:

Att utveckla och bredda den svenska resursbasen och återföra erfarenheter från praktikantverksamheten till svenska aktörer.

Att utveckla resursbasen innebär att långsiktigt bidra till höjd kapacitet för att nå målet för Sveriges internationella utvecklingssamarbete.

För SMRs program gäller att praktikanter ska delta i verksamhet som ligger i linje med SMRs program mål, att i samarbetsländerna bidra till utvecklingen av:

- ett rättvist, fredligt och hållbart samhälle där de mänskliga rättigheterna respekteras och uppfylls.
- starka och demokratiska organisationer med förmåga att påverka samhällsutvecklingen.
- goda förutsättningar för utsatta människor att förändra sina livsvillkor.

SMRs mål för praktikantprogrammet är:

Programmet stärker det svenska utvecklingssamarbete som SMR och dess medlemsorganisationer är en del av och förväntas bidra till en breddad resursbas, en starkare förankring och ett utvecklat samarbete:

1. Ökad kunskap om och ett personligt engagemang för globala utvecklingsfrågor och internationellt utvecklingssamarbete hos praktikanterna.
2. Ökad kunskap om och ett ökat engagemang för globala utvecklingsfrågor och internationellt utvecklingssamarbete inom SMRs medlemsorganisationer och deras målgrupper i Sverige.
3. Stärkta relationer mellan SMRs medlemsorganisationer och deras samarbetsorganisationer.

Ansökan och bedömning

SMRs medlemsorganisationer kan söka bidrag för praktikantinsatser. Sökande organisation ansvarar för att följa gällande riktlinjer. Bidrag kan sökas både för enskilda placeringar och för större program. Fördelningen av praktikplaceringarna sker i hård konkurrens på grund av att det totala antalet praktikplatser är få. Kriterier för tilldelning av platser är; söktryck/genomförandegrad, kapacitet hos sändande och mottagande organisation, förberedelser och uppföljning, praktikinnehåll och samordningsfunktion.

SMR kan behöva rangordna inkomna ansökningar eftersom det är troligt att antalet beviljade schabloner är lägre än vad som söks. I det arbetet kommer vi utöver att de grundläggande kraven är uppfyllda särskilt bedöma hur organisationen i ansökan beskriver:

- samarbetsorganisationens kapacitet att ta emot praktikanter och bistå med handledare (se "vad krävs av samarbetsorganisationen" sid. 2).
- praktikantens möjlighet att få en bred bild av utvecklingsarbete (ex. studiebesök hos andra organisationer, se andra delar av samarbetsorganisationens arbete).
- hur placeringen och organisationens verksamhet sker utifrån ett rättighetsbaserat arbete.
- att samarbetet mellan de deltagande organisationerna är djupare än praktiksamarbetet.
- att svensk organisation har ett väl planerat uppföljningsarbete för att kunna ta tillvara praktikantens erfarenheter och engagemang i organisationen efter hemkomst.

Praktikantplaceringarna får enbart ske i länder som finns med på DAC-listan (de länder som OECD:s biståndskommitté, DAC, definierar som utvecklingsländer).

Målgrupp

- Praktikanten ska vara svensk medborgare eller ha permanent uppehållstillstånd.
- Praktikanten ska vara mellan 20-30 år (ha fyllt 20 men ännu inte ha fyllt 31 vid ansökningstillfället).
- Praktikanten ska vara intresserad av utvecklingsfrågor och ha viss arbetslivserfarenhet.
- Personer som tidigare har gjort praktik genom Sida/SMR kan inte få praktikantbidrag.
- Praktikanten får inte vara anställd/tidigare varit anställd av sändande medlemsorganisation.

- Vid rekryteringen ska en särskild bedömning av språkkunskaper, övriga erfarenheter och lämplighet göras.

Vad krävs av samarbetsorganisationen?

- Samarbetsorganisationen (praktikantmottagande organisation) behöver skriva ett "Letter of Intent" som bifogas ansökan. Brevet skall: vara daterat, ange vilket projekt som samarbetet avser, ange den tid som praktikanterna kommer att vara hos den mottagande organisationen, ange hur många praktikanter som den mottagande organisationen kommer att ta emot, innehålla en kortare beskrivning av syftet med praktiken samt en arbetsbeskrivning, vara undertecknat av firmatecknare eller behörig företrädare för den mottagande organisationen.
- förbereda placeringen och praktikantens uppgifter tillsammans med svensk organisation.
- utse lokal handledare som ger praktikanten handledning och stöd och vid behov ge stöd till praktikanten även utanför själva praktikverksamheten.
- ansvara för introduktion till landet, organisationen, lokal kultur, regler och lokala säkerhetsfrågor tillsammans med praktikanten.
- följa upp placeringen i regelbundna samtal med praktikanten.
- i slutet av praktikantperioden ha utvärderingssamtal med praktikanten och skicka en skriftlig rapport om lärdomar och erfarenheter till den sändande organisationen.
- hålla kontakt med den svenska organisationen.

Regler för praktik

- Praktikanten ska utföra meningsfulla uppgifter i nära samarbete med lokal personal och ha en lokal handledare.

Praktikanten ska inte:

- ha helt självständiga uppgifter och/eller stort eget ansvar
- ersätta lokal personal
- bygga upp ny verksamhet.

Praktikantens uppgifter ska:

- sändande organisation och samarbetsorganisation komma överens om och beskriva i ansökan
- vara del av en organisations verksamhet
- vara utformade så att praktikanten får olika bilder av utvecklingsarbete.

Praktikperiod

Praktikantperioden måste vara minst 5 månader varav 4 månader i fält och 1 månad i Sverige för förberedelse och uppföljning. Praktikperioden kan ske från 1 januari till och med 31 juni året efter.

Säkerhet

Praktikanter ska inte utsättas för onödiga risker genom att bli placerade i konfliktdrabbade områden. Praktikanter ska inte placeras i krigsområden som UD och Gouda eller annat försäkringsbolag avråder från resor till. Det ska alltid vara möjligt att teckna en försäkring utan inskränkningar i det område där en praktikant placeras.

Den svenska organisationen har huvudansvaret för praktikantens säkerhet men alla parter i praktikantsamarbetet ska ha kunskap om säkerhetsplanen. En skriftlig säkerhetsplan för praktikantverksamheten ska alltid bifogas till ansökan. Säkerhetsplanen ska innehålla ansvarsfördelning och en handlingsplan för akuta situationer.

Förberedande utbildning

Varje praktikant ska gå en förberedande utbildning. Sida Partnership Forum erbjuder praktikantutbildningar. Om samma typ av utbildning finns hos den svenska organisationen, eventuellt i samarbete med mottagande organisation, kan sådan utbildning ersätta Sidas praktikantkurs. Praktikantens förberedelse kan också vara i form av en folkhögskolekurs.

Den svenska organisationen ansvarar alltid för att ge praktikanten introduktion till den egna organisationen. Praktikantutbildningen ska innehålla grundläggande kulturförståelse, landkunskap, orientering i centrala utvecklingsfrågor, svensk utvecklingspolitik och utvecklingssamarbete, mänskliga rättigheter och i förekommande fall träning i informationsverksamhet

Vi rekommenderar att praktikanter vid behov får språkträning före utresan och eventuellt även på plats i praktiklandet.

Uppföljning

I relation till praktikant och samarbetsorganisation

- Den sändande organisationen ska följa upp praktikantplaceringen genom kontakt med praktikanten och samarbetsorganisationen under hela praktikperioden.
- Den svenska organisationen ska träffa praktikanten för utvärdering och uppföljning när praktikanten har återkommit till Sverige.
- Syftet med uppföljningen är dels att erbjuda praktikanten hjälp med bearbetning och återanpassning, dels att ta vara på praktikantens erfarenheter.

I relation till SMR

SMR förväntar sig att den svenska organisationen tar tillvara praktikantens erfarenheter från praktiken, till exempel genom att involvera praktikanten i

organisationens verksamhet. Syftet är att praktikanten utifrån sina erfarenheter under praktiken ska inspirera människor och organisationer i Sverige och bidra till att skapa intresse och engagemang för globala utvecklingsfrågor och internationellt utvecklingssamarbete.

Informationsverksamhet

En plan för informationsverksamheten ska beskrivas i ansökan. Det är viktigt att sändande organisation förankrar informationsverksamheten i förväg hos värdorganisationen

Ansökan och rapportering för praktikanter

Ansökan ska vara SMR tillhanda senast 31 maj (kompletteringar till ansökan kan göras fram till 15 augusti, t.ex. av "Letter of Intent").

Interimsrapport för pågående insatser ska vara SMR tillhanda senast 1 oktober. Den ska innehålla uppgifter om alla placeringar (land och organisation) både avslutade, pågående och ej påbörjade men som beräknas starta. Även motivering till ev. outnyttjade platser ska ingå.

Slutrapport skall senast vara SMR tillhanda 31 augusti året efter att avtal slutits.

Avtal

SMR ansvarar för att upprätta avtal med sändande organisation där ekonomisk rapportering av vidareförmedlade medel regleras in enlighet med riktlinjer för praktikantprogrammet.

Sändande organisation skall där projektet innebär överföring av ekonomiska medel teckna samarbetsavtal med praktikantmottagande organisation.

Ekonomi

Praktikantbidraget är ett indexreglerat schablonbidrag. Det betyder att bidraget beräknas utifrån det svenska basbeloppet. Praktikantschablonen är 2 basbelopp per praktikant (89 000 SEK). Inget administrationsbidrag finns kopplat till detta anslag. Den svenska organisationen kan använda en rimlig del av praktikantbidraget för kostnader för administration (samt kostnader för revision om bidraget överstiger 100 000 SEK) som är direkt kopplad till praktikantverksamheten. SMR gör en bedömning av detta i ansökan utifrån organisationens situation och kostnadernas innehåll.

Den aktivitetsperiod som praktikantprogrammet kan uppbära faktiska kostnader är från 1 januari till och med sista möjliga rapporteringsdag till SMR, dvs 31 augusti efterföljande år.

En del av bidraget kan användas av samarbetsorganisationen för merkostnader

för praktikantverksamheten. Alla ekonomiska underlag kopplade till praktikantprogrammet skall sparas. Organisationen är ansvarigt för att revision utförs i enlighet med krav som bestäms i överenskommelsen mellan organisationen och SMR, detta specificeras i avtal med tillhörande uppdragsbeskrivning för revision. Organisationen ska göra dokumenterade ställningstaganden till den revisionsrapportering som inkommer och se till att rekommendationerna i revisionsrapportering följs upp. Revisionen ska utföras av en auktoriserad eller godkänd revisor som är extern, oberoende och kvalificerad. SMR:s mall för uppdragsbeskrivning för revision ska tillämpas.

Organisationer som har beviljats praktikantbidrag kan rekvirera pengar från SMR efter att avtal slutits mellan SMR och medlemsorganisationen och efter det att Sida/UHR slutit avtal med SMR.

Praktikantbidraget får inte användas till förberedelse på folkhögskola med statlig eller annan finansiering. Praktikantbidraget får endast användas för den tid som praktikanten är i fält och delar av den förberedelse eller uppföljning som inte är finansierad med andra statliga medel.

Återbetalningsskyldighet gäller:

- När utbetalda medel har använts på ett sätt som avviker från vad SMR och den svenska medlemsorganisationen har kommit överens om enligt gällande avtal.
- När utbetalda medel inte har använts inom den period för vilken de är beviljade, och överföring av ej utnyttjade platser till kommande år inte godkänts av UHR.
- När utbetalda medel inte utnyttjats.

När medel betalas tillbaka måste insatsnummer anges tydligt.

Återbetalning ska ske till: Bank giro 803-9943

Om en praktik avbryts i förtid ska SMR omgående meddelas och tar då kontakt med UHR för beslut om det föreligger giltigt skäl till att praktiken avbrutits. Om de anser att avbrottet beror på giltigt skäl behöver den svenska organisationen inte återbetala medel för de utgifter som redan varit i samband med praktiken. I annat fall kan beslutet bli att hela schablonen ska återbetalas. SMR rekommenderar att medlemsorganisationen skriver ett avtal med praktikanten där man även skriver in regler för avbruten praktik.

Vid rapportering av insatsen ska en redovisning av utfall finnas utifrån godkänd budget, där det tydligt framkommer vilken summa som mottagits från SMR, vilken skall vara underskriven av organisationens ekonomiansvarige samt oberoende auktoriserad revisor. I rapporten skall följande framgå:

- Bokföringsprincip (kontantprincip eller bokföringsmässiga grunder).
- Princip för att beräkna nedlagd tid/lönekostnader, inklusive eventuell overhead som har debiterats projektet. Den använda principen skall kunna verifieras och följas upp genom revision.
- De rapporterade kostnaderna skall kunna härröras från organisationens bokföring.
- Ränta som ackumulerats från SMR:s bidrag ska redovisas.

- De redovisade kostnaderna måste ha tillräckliga underlag.

Medlemsorganisation skall skicka av revisor undertecknad och daterad revisionsrapport och revisionspromemoria till SMR så snart den inkommit men inte senare än 31 augusti efterföljande år. Rapporten/intyget skall bifogas slutrapporten.

Bilagor:

- Mall för ansökan
- Mall för interimrapport
- Mall för slutrapport